

TILLEGG TIL ÅRSPLAN

PROGRESJONSPLAN

OMSORG - LEK - LÆRING – DANNING

Dette dokumentet viser hvordan vi ser og arbeider med progresjon i praksis når det gjelder å ivareta barna behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Disse fire utviklingsområdene og i tillegg sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng (Barnehagens samfunnsmandat, Rammeplan for barnehager, 2017, s. 7).

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter» (Rammeplan for barnehagen, s. 44).

I barnehagens formål og innhold finner vi at barnehagen skal sørge for at barna skal:

få utfolde skaperglede,
undring og forskertrang

lære å ta vare på seg selv,
hverandre og naturen

få bruke alle sine sanser
og hele kroppen i sine
læringsprosesser

oppleve å bli sett, forstått,
respektet og få den hjelp
og støtte der har behov
for

oppleve at leken har en
sentral plass i barnehagen

oppleve glede og humor

sikres en plass i
fellesskapet og kjenne
tilhørighet, omsorg og
trygghet

gis gode vilkår for lek,
vennskap og barnas egen
kultur.

få mulighet til å utvikle
kritisk tenking, etisk
vurderingsevne, yte
motstand og
handlingskompetanse

få god språkstimulering
gjennom hverdagen og bli
anerkjent for sine ulike
kommunikasjonsuttrykk.

få bidra i demokratiske
prosesser, støttes i å
uttrykke synspunkter og si
sin mening,

få utviklet grunnleggende
kunnskaper og ferdigheter

Dokumentasjon: Sosiogram, barnesamtaler, avdelingsmøter, ledermøter, foreldresamtaler, bilder, relasjonskartlegging, TRAS, Alle med, kundeundersøkelser, analyser, evaluering, observasjonslogger.

Tiltaksplaner som ekstra støtte og samarbeid med andre instanser ved behov.

OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barns trygghet, trivsel, glede og mestring og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Det pedagogiske arbeidet på avdelingen skal tilrettelegges slik at barna har progresjon mot å:

DE YNGSTE BARNA, 1-2 ÅRINGER	DE MELLOMSTE BARNA, 3-4 ÅRINGER	DE ELDSTE BARNA, 5-6 ÅRINGER
➤ Få til en trygg tilknytning til voksne og trygghet til barnehagen ➤ Vise ulike følelser og bli oppmerksom på andres følelser ➤ Ta i mot trøst og bli med voksne å trøste andre ➤ Erfare mestring av egne fedigheter i samspill med voksne ➤ Bli bevisst egen og andres kropp	➤ Gjenkjenne andres følelser og vise empati ➤ Øve selvregulering sammen med voksne ➤ Uttrykke grunnleggende behov og kunne forklare mer ➤ Se egen og andres følelser i en konflikt ➤ Ha tillit til egen styrke ➤ Kunne oppsøke voksne for støtte ➤ Bli bevisst egne og andres grenser og gode og vonde hemmeligheter. ➤ Trøste andre	➤ Utøve egenomsorg ➤ Kunne se og sette ord på andres følelser ➤ Bli bevisst egne ressurser ➤ Kunne oppsøke voksen ved behov for en god samtale ➤ Bli bevisst og få kunnskap om vold og overgrep. ➤ Ta i mot og gi positiv bekreftelse ➤ I større grad regulere seg selv ➤ Viser tillit til andre barn
HVORDAN: - Gode rutiner for tilvenning og overganger - Ha fokus på trygghetssirkelen – Styrke barnas selvtillit gjennom å gi kunnskap, opplevelser og erfaringer. - Være gode rollemodeller, støtte barna i å sette ord på og regulere følelser, vise forståelse og veilede barn i sosiale og emosjonelle ferdigheter - Sette gode og forutsigbare rammer og grenser for barna – Fokus på godt foreldresamarbeid som er åpent, fokus på dialog, tillit og respekt – Bevissthet over ulike inntoning ovenfor barna – Styrke selvfølelsen gjennom positiv bekreftelse, oppmuntring, anerkjennende holdning, nærhet og aktiv lytting – Mestringsopplevelser		
VOKSENROLLEN: - Voksne skal møte barn daglig med godhet og raushet og være tydelige voksne (Autoritative voksne) Verdsatte barnas egne omsorgshandlinger – Jobber for god psykisk helse – Se mangfold som en berikelse - Aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna – gi omsorg og varme gjennom blikk og fysisk nærhet - Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov - Være genuint interessert i barnet og hverandre - Være tilgjengelige emosjonelle «ladestasjoner», vurdere barnas behov for støtte/nærhet vs selvstendighet og være større sterkere, klokere og GOD		

LEK

Leken er barnets måte å lære, forstå, bearbeide og utvikle seg på. Leken er en del av barnekulturen, og lektradisjoner overføres fra de eldste til de yngste barna. Barn leker med utgangspunkt i sin nysgjerrighet, evner og forutsetninger. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. For å sikre progresjon skal det legges til rette for:

DE YNGSTE BARN, 1-2 ÅRINGER	DE MELLOMSTE BARN, 3-4 ÅRINGER	DE ELDSTE BARN, 5-6 ÅRINGER
➤ Imitasjon og gjentakelser ➤ Sanseeraringer, bevegelse og sanselek ➤ Visuell støtte ➤ Kroppslig turnlek, herjelek, dans og sangleker ➤ Konstruksjonslek, funksjonslek og symbollek ➤ Støtte barnas nysgjerrighet ➤ Sang og samspillsopplevelser ➤ Tittei-borte leker og putte oppi leker ➤ Telleleker, språkleker og sortering ➤ Skjerme leken og la barna få trygge uforstyrrede lekesituasjoner ➤ Utforske og eksperimentere ➤ Bli kjent med naturmaterialer	➤ Varierende og spennende lekemiljøer ➤ Gi språkstøtte ved behov ➤ Støtte barn i å utvide rolleleken ➤ Støtte barna i overgang fra parallelllek til rollelek ➤ Fysisk lek og risikolek ➤ Enkle regelleker ➤ Hjelpe barn å regulere følelser i lek ➤ Sangleger, språkleker og bevegelsesleker ➤ Ansatte bruke dramatisering som formidling og inspirere barna til lek gjennom ulike prosjekter og tema som gir inntrykk ➤ Fleksible materialer ➤ Trygge lekesituasjoner, der voksne støtter barna i utvikling av sosial kompetanse	➤ Støtte barna og gi de verktøy til å finne gode løsninger selv ➤ Å lage eget lekemateriale ➤ Veilede barna til å tilpasse leken for å inkludere andre ➤ At barna kan konsentrere seg over lengre tid ➤ Avanserte regelleker og sangleker ➤ Fysisk lek og risikolek ➤ Fokus på gjenbruk og kreativitet ➤ Inkluderende fellesleker ➤ Utfordre barna til å
HVORDAN:		
- Gi barna god tid til lek og ivareta behovet for lek, leken skal gis sentral plass og lekens egenverdi skal anerkjennes - Tilrettelegge rommet skal at barn får muligheten til å utvikle sin lekkekompetanse – Lage inkluderende lekemiljøer der det er rom for alle – Bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek. - Utvide barnas erfaringer – Tilrettelegge for mindre lekegrupper deler av dagen – Humor og glede – lek og læring – lek på barnas premisser		
VOKSENROLLEN:		
- Være tilgjengelige for barna ved å støtte, inspirere, observere, veilede og oppmuntre barna i deres lek og ulike former for lek. - Ta initiativ til og være delaktige i lek, og bidra til at alle barn får delta i leken – være gode, aktive og lekende rollemodeller - Engasjerende voksne som tar barns interesser på alvor		

LÆRING

Barnehagens pedagogiske praksis skal bygge på et helhetlig læringssyn hvor omsorg, danning, lek, læring, språk og sosial kompetanse henger sammen. Barnehagen skal tilby rike og varierte opplevelser og erfaringer, og gi rom for undring, utforsking og nysgjerrighet. Barnet vil ha gode forutsetninger for læring dersom det blir møtt med utfordringer tilpasset sitt utviklingsnivå. For å sikre progresjon forventes det at barnehagen tilrettelegger for at barna:

DE YNGSTE BARN, 1-2 ÅRINGER	DE MELLOMSTE BARN, 3-4 ÅRINGER	DE ELDSTE BARN, 5-6 ÅRINGER
➤ Får utforske ulike former og materialer og bruke sansene i sin utforsking ➤ Opplever gode samspillsituasjoner de kan bygge videre erfaringer på. ➤ Får språklig stimulering gjennom lek, aktiviteter og samspill ➤ Får undre seg over ulike fenomener inne og ute ➤ Tilegner seg hverdagslige begreper ➤ Har tilgang på visuell støtte (bl. a ASK)	➤ Oppfordres til å være spørrende overfor omgivelsene og menneskene rundt seg ➤ blir tatt på alvor i forhold til interesser og ressurser ➤ skal kunne opprettholde felles fokus med en voksen eller et barn, over tid. ➤ Blir gjort oppmerksomme på andres perspektiver ➤ Tør å prøve nye ting og dele sin mestring ➤ Blir anerkjent for sin kunnskap og trygges i å fortelle historier til andre ➤ Bader i språk i alle situasjoner	➤ Støtter og oppmuntrer barna til å være informasjonssøkende ➤ Får kjennskap til digitale medier ➤ Veiledes i og støttes til å se andres side i konfliktsituasjoner, stå i konflikter og langt på vei får mulighet til å finne løsninger selv. ➤ Får utvidet sitt språklige repertoar og få kjennskap til bokstaver, tekst og logoer. ➤ Oppfordres til å tulleskrive, skrive navnet sitt og få tilpasset utfordringer. ➤ Dele av sin kunnskap med andre
HVORDAN: - Bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring - Tilpasse og støtte barna i ulike lærings situasjoner der de befinner seg, samt gi tilpassede utfordringer i både planlagte aktiviteter og i spontane sammenhenger i hverdagen, for å skape gode forutsetninger for læring. - Ved at barna opplever et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å lære, utforske og mestre - Introdusere nye temaer og materialer - tilrettelegge for gode samtaler som inneholder betydningsfulle verdier og holdninger		
VOKSENROLLEN: - Se barna som kompetente mennesker som har mye å lære av andre og mye å lære bort til andre - Anerkjenne barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær - Være gode rollemodeller og ta barna med på hverdagens oppgaver, som matlaging, rydding, soping, bæring m.m - Sørge for at barna opplever at vi støtter de, ser deres mestring og heier på de ved utfordringer		

DANNING

Barnehagen skal legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal bidra til at barna skal forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet -og bidra til at barna føler en tilhørighet til samfunnet vårt. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. For å sikre progresjon må barnehagen bidra til at barna:

DE YNGSTE BARN, 1-2 ÅRINGER	DE MELLOMSTE BARN, 3-4 ÅRINGER	DE ELDSTE BARN, 5-6 ÅRINGER
➤ Støttes i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden ➤ Medvirker i egen hverdag ➤ Blir hørt, sett og forstått når de uttrykker egen følelser og behov ➤ På en trygg og god måte blir kjent med barnehagens rutiner	➤ Støttes i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverden ➤ Støttes i utvikling av god selvfølelse ➤ Medvirker til å forme hverdagen sin i barnehagen ➤ Støttes i sitt engasjement i fellesskapet ➤ Skal oppleve tilhørighet og at hver og en blir synliggjort i forhold til sin kultur og familie ➤ Blir anerkjent i sine handlinger og egne meninger ➤ Stimuleres til å utvide en samtale ➤ Felles fokus gjennom utholdenhet eller interesse i eks. samling ➤ Sette grenser for seg selv,- si stopp, yte motstand	➤ Får delta i diskusjoner og å by på seg selv ➤ Får delta i refleksjoner og utforske viktige spørsmål ➤ Støttes i utvikling av god selvfølelse ➤ Uttrykke synspunkter i alt som angår dem ➤ Får tilrettelagt for meningsfulle opplevelser og støtte barns identitetsutvikling ➤ Får oppleve at de voksne verdsetter deres meninger overfor fellesskapet ➤ Selvhevdelse, som å overholde egen komfortsone, men går utenfor når det er hensiktsmessig. ➤ Utviser prososial adferd, og viser begynnende forhandling ➤ Utvikler sans for hva som er rett og galt
HVORDAN:		
- Utfordre barnas tenkemåter og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet. - Forsikre barna om at de er betydningsfulle i fellesskapet ved å la de være med å påvirke og lytte til det de har på hjertet. - Anerkjenne signaler, ulike følelser, gi tid og hjelpe de gjennom vonde følelser, fremfor å skynde på fremover, avlede eller avvise. - Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforsking og læring		
VOKSENROLLEN:		
- Være sensitive, varme og anerkjennende voksne, som skaper trygge rammer, og ha en tydelig og vennlig grensesetting. - Følge opp barnas utsagn, handlinger og medskapning på en likeverdig og respektfull måte og lytte til barns innspill med det fulle alvor - Støtte og hjelpe barna til å skape mening i den verden de er en del av - Være gode rollemodeller i relasjon til andre og til enhver tid arbeide etter barnehagens verdier		

Sætrebo barnehage januar 2024

Barn utvikler seg ulikt, fordi de er ulike og det er helt normalt. Det er viktig at vi ikke begrenser kunnskap og ferdigheter til noe som hører en viss alder til. Noen barn lærer en ferdighet fortere enn andre og andre ferdigheter senere enn andre. Noen barn gjør seg forstått og andre ikke. Noen barn kan klare mye selv, andre ikke. Noen barn viser masse følelser og andre barn trekker seg unna.

Vår oppgave er å sørge for at alle følger og utvikler seg etter SIN EGEN KURVE. Vi sammenligner oss ikke med andre og vi profesjonsutøvere og øvrige ansatte som arbeider i barnehagen, er ansvarlige for å møte det enkelte barn der de er.

«At man, naar det i Sandhed skal lykkes En at føre et Menneske hen til et bestemt Sted, først og fremmest maa passe paa at finde ham der, hvor han er, og begynde der. Dette er Hemmeligheden i al Hjælpekunst. Enhver, der ikke kan det, han er selv i en Indbildning, naar han mener at kunne hjælpe en Anden. For i Sandhed at kunne hjælpe en Anden, maa jeg forstaae mere end han – men dog vel først og fremmest forstaae det, han forstaaer. Naar jeg ikke gjør det, saa hjælper min Mere-Forstaaen ham slet ikke.»

Søren Kierkegaard (1813)

En progresjonsplan er derfor lagt opp slik at det er glidende overganger og ikke en start og en slutt. Barn vil lære på ulike måter, ta til seg kunnskap på ulikt vis og ha ulike behov og ønsker for å fungere optimalt i hverdagen sin.